

ÒKÌKÈ NKE MMADỤ

Jenesis 1:26-31; 2:1-25

IHEÒMỤMỤ 2

Nke Ndị etiti

AMAOKWU IBUN'ISI: "Onye uku ka JEHOVA bu, Ọ bu kwa onye anèto nke-uku" (Abù Ọma 145:3).

Ndị Mbụ Biri N'Eluwa

Edoziwo ụwa ọma ahụ ugbo a nye ndị gaebi nime ya. Chineke emewo azụ na anụfè na anụmanụ dị icheiche, udo wee náachị ebe niile. Ma ọ dịghị otù nime anụmanụ ndia gaeme ka nzukọ nke Chineke dịrị. Ha enweghi amamihe ifè Chineke òfufè. Anaaga imalite ọlụ òkikè nke ikpeazụ kachasi ukwu -- òkikè nke mmadụ onye gaakpọ isiala too kwa Chineke.

Chineke dị ka Ọ naakpọ ndị gaenyere Ya aka mgbe Ọ siri, "Ka ayi kpua madu n'onyinyo-ayi, dika oiyi-ayi si di." Ihe akpọrọ "Chineke" n'asụsụ Ndi Hibru n'akụkọ nke òkikè bụ "Elohim," bụ nke náakwọwa idi ọtụtụ, náagwa kwa na ọ kariri otù onye nime ibụ isi nke Chineke, na Chineke Nna anoghị kwa náání Ya.

Jón onyeozì kwuru na Jisọs nọ site ná mmalite mgbe Chineke kèrè ụwa. Jón dere na Jisọs bụ Okwu Chineke, ọ sị "Okwu ahu we ghọ anu-arụ, bu madu, o we biri n'etiti ayi" (Jón 1:14). "Ekèrè ihe nile site n'aka-Ya; ekègh kwa otù ihe ọ bula nke ekèworo ma Ọ nọgh ya" (Jón 1:3). Anyị matakwará na Mmụọ Nsọ nọ kwa, otùaka ahụ, n'ihì na "Mọ Chineke nèrughari kwa n'elu miri" (Jenesis 1:2).

Ugbo a ibụ Isi Chineke ahụ -- Chineke Nna, Chineke Ọkpara, na Chineke Mmụọ Nsọ -- naachọ ikpụ mmadụ - ọ bughị dika O kwuru banyere anụmanụ "nke ọ bula n'oyiyi ya," kama n'oyiyi nke Chineke, na n'udị Ya. Mmadụ dika ekèrè ya burị onye dị ọcha dị kwa nsọ, náachọ kwa ime uche nke Chineke. O nweghi ọchịchọ ọjọọ ọ bula, maqbụ ọrja, maqbụ iruaju maqbụ ihe ihere ọ bula.

Nwoke a gaabwori mmalite nke nzukọ Chineke, Chineke hụkwara ya n'anya "Lenu aha ihu-n'anya nka bu nke Nna-ayi nyeworo ayi, ka ewe kpọ ayi umu Chineke" (I Jón 3:1).

Site N'ájá

Chineke sitere n'ájá nke ala kpọ mmadụ, ndị náamụ ihe banyere anụarụ na iheokukụ gwara anyi na ụzọ ihe irinaisi maqbụ karja, nke di n'arụ mmadụ ka ha choputara n'ájá. Mgbe amasiri mmadụ ikpé onwụ Chineke gwara Adam, "Ájá ka i bụ, ọ bu kwa ájá ka i ga-alata" (Jenesis 3:19).

Chineke kèrè- mmadụ n'oyiyi Ya – wee kuru ume ndụ nye ohere imi ya; "madu ahu wee ghọ nkpuru-obi di ndu." Ọ bụ ezie na anụarụ na anwụ wee laghachi n'ala dika o si diri, mkpuruobi naadigide ebighiebi. Ọ ga alaghachikwuru kwa Chineke Onye nyere ya (Eklisiastis 12:7).

Inwe Ike N'ebe Ihe Ekèrèkè Dị

Nwoke ahụ onye akpuru n'oyiyi nke Chineke ka enyere ike n'ebe iheokikè ndiozo di. Anumanu niile no n'okpuru Adam, naerubekwara ya isi. Eekwara ihe okukụ niile di ndu n'ihì odimma ya.

Chineke kpọrọ umu anumanu ka ha bjakwute Adam, ka o wee nye ha aha n'otù n'otù. Ha barauba bụ odum, agu, ènwè, inyinyaibu, ewii, na otutu anumanu ndiozo nke Adam nyere aha, ma nime ha niile o hughị onye inye aka nye onweya. Ọ dighi otù nime anumanu ndia yiri ya n'udị ọ bula. Ya onweya ka ekèrè n'udị nke ya.

Ndị náamụ ihe banyere iheomimi nke òkikè (scientists) na ndị náamụ ihe banyere iheokukú na anuaru (biologists) ahubeghi ihe ọ bula nke náakwagide ozizi ahụ nke náakwọwa na mmadụ si n'anughia puta. Chineke kèrè nnoq mmadụ n'uzọ puru iche site na mbụ, site n'ime ka o nwee amamihe, izuòkè na imamma. Mgbe mmadụ mehiere, o wee tufue izuòkè ahụ, ma jigide kwa nghota na ike ikpere Chineke.

Chineke wee hụ na ọ dighi mma ka nwoke ahụ nọ náání ya, O wee si na Ya gaemere ya onye inyeaka. Chineke naezube na nwoke ahụ gaahụ onye inyeaka ya n'anya. O wee mee ka óké ụra dakwasị Adam; O wee weputa otù nime ogiriga site n'akukụ aru Adam, wee mee nwanyị ahụ. Ya mere nwanyị ahụ bụ akukụ aru nwoke ahụ n'onweya. Adam wee si: "Nka bu nọ okpukpu si n'okpukpum puta, na anu-aru si n'anuarum puta: nka ka agakpọ Nwayi, n'ihì na eweputara nka n'aru Nwoke."

Mgbe ọlụ nke òkikè gwusiri, Chineke wee lee ya anya, o wee di Ya mma. O wee si "Ọ di nma nke-uku."

Agbamakwukwọ Nke Mbụ

Agbamakwụkwọ nke mbụ emere bụ n'Ogige nke Iden, Chineke bụ onye mere ya n'Onweya. Chineke mere ka ọ bụrụ iwu site n'oge ahụ, "N'ihị nka ka nwoke gārapu nna-ya na nne-ya, rapara n'aru nwunye ya: ha abụa ewe ghọ otù anu-arụ." Mgbe Jisọs naekwuokwu banyere nke a, o wee tụtwasị: "Ya mere, ihe Chineke kekọtara, madu atọsala" (Matiu 19:6). Ya mere, iwu Chineke megidere nkewa na mmadụ ịrapụ di maọbụ nwunye mbụ ya lụrụ onye ọzọ bụ ihe dirij site ná mmalite, ma bụrụ kwa otù nime iwu ochie nke di site na mgbe ekèrè ụwa.

Ebe obibi nye Adam na Iv bụ Ogige nke Iden. Eluụwa niile maramma obibi, ma Chineke hụrụ Adam na Iv n'anya nke ukwu kpatara O ji meere ha ebe pụrụ iche maramma nke ukwu. Ụdị osisi di icheiche náamị mkpụrụ náeto n'ogige a iji mee ka nri juputara ha. Náání ọlu enyere Adam bụ ilekọta ihe ọkụkụ ndja, na ịchikọta mkpụrụ osisi ọ chọrọ iri. Mkpà mmiri òzùzò adighi, n'ihị na "osimiri nēsi n'Iden puta ide ubi ahụ agbara ogige miri." Mmiri adighi ezo imebi iheokukụ.

Ịhụn'anya Naenye

Chineke roputara ihe niile mmadụ ahụ chọrọ, ọbuná karịa, inye ya obiuto. Lee, ihụn'anya Chineke nke luru ihe a niile nye mmadụ!

**"Ihu-n'anya na enye
Na-gbaghara na-adị ndụ ebighi ebi
Na-eguzo mgbe niile
N'obi di ọcha.
Ka ọ na adị ndụ,
Ọ naenye.
N'ihị na nka bụ mkpa Ihụn'anya
Bụ inye na-enye – na-enye kwa."**

Osisi ahụ Anaagaghị Eri

Ọ di osisi abụọ di n'ogige a nke di iche n'ebe osisi ọzọ niile di. Otù bụ osisi nke ịma eziihe na iheojọọ, nke ọzọ bụ osisi nke ndụ. Ọ dighi iwu megidere iri mkpụrụ osisi nke ndụ ahụ. Ekèrè mmadụ ịdi ndụ ebighiebi, ọ gaghị anwụworị ma asị na o mehieghị.

Ma mkpụrụ nke osisi nke ọzọ, bụ osisi nke ịma eziihe na iheojọọ, Chineke sirị mmadụ erila. Ọ bụ kwa náání nke ahụ ka Chineke sirị É-è n'ogige Iden. Ọ dighi ihe mgbochi ọzọ Adam na Iv nwere. Ha nwereike ime dika o si masi ha inwe ọñụ n'ihe niile Chineke kèrè n'ihị ha.

Ya mere ndụ malitere nime ụwa nke a, nime udo na ịdijụ, n'ịmamma nke ịdinsọ. Lee óké ngozi di otù a! Ụmụ anụmanụ naeri mkpụrụ sitere n'osisi vine dika mmadụ naeri, ma ọ dighi ogbugbu di. Ọ dighi ihe ọ bula na atụ egwù di, Chineke atụtwasịwo ngozi Ya n'elu ihe niile o kèrè wee sị na ha di mma. Ọlụ aka Ya niile naegosi ihụn'anya na ike nke Chineke.

Nwunye Anaalụ Ọhụ nke Kraist

A pụrụ ihụ n'akukọ nke òkikè ụdi nke Nwunye Ọhụ nke Kraist. Dika eweputara otù ọgiri site n'aru Adam iji mee nwanyi ahụ, ka ọ bụrụ nwunye ya, otù a mmadụ olenale ahụ ndi jikeere onweha ka agaewepu site ná ndi niile na akpoku aha Onyenweanyi ịbụ Nwunye Nso nke Kraist. Ọ bughị ndi niile náasi, "Onye-nwe-ayi, Onye-nwe-ayi," ndi náeme onweha dika ha bụ NdịKraist, gaje ịbà n'Eluigwe. Ọ gaabụ mmadụ olenale ahụ sitere n'akukụ niile nke ụwa, ndi náeso òzizi niile nke Jisọs, gaabụ ndi Ya arọputara. Anyi aghaghị inogide n'okwukwe rue mgbe Jisọs gaabia, mgbe ahụ ọ gaewere anyi ịbụ Nwunye Nso Ya. Jisọs sirị, "Onye nēmeri emeri, ya ka M'gēkwenye ka o som nọdu ala n'ọche-ezem, dika Mu onwem meri-kwa-ra, we so Nnam nọdu ala n'ọche-eze-Ya" (Nkpughe 3:21). Taa ndi nke Kraist náemeriemeri naechéré inu olu òkù ahụ: "Ọlulu-nwunye nke Nwa-aturu ahu abiaowo, nwunye Ya edoziwo kwa onwe-ya" (Nkpughe 19:7).

AJỤJỤ DỊ ICHEICHE

1. Ònye ka Chineke naagwa okwu mgbe Ọ sịrị, “Ka ayi kpua madu n’oyiyi ayi”?
2. Òlee otú anyị si mata na Jisọs nọ ya mgbe ana eke ụwa?
3. Gịnị na egosi anyị na Mmụọ Nsọ nọ kwa n’ebe ahụ?
4. Gịnị ka eji kpọọ mmadụ?
5. Kpọ aha ụzọ ụfọdụ mmadụ si dị nnọọ iche site n’anụmanụ.
6. Òlee ebe nwanyị ahụ si pụta?
7. Òlee iwu Chineke nyere banyere ọlụlụ di na nwunye n’ogige nke Iden?
8. Gịnị ka Jisọs kwuru banyere iwu nke ọlụlụ di na nwunye?
9. Òlee ụdị ebe Chineke nyere Adam na Iv ka ọ bụrụ ebe obibi nye ha?
10. Òlee otù ihe Chineke nyere ha iwu ka ha ghara ime?